

Lovforslag nr. L 170. Fremsat den 30. marts 1982 af Glijstrup (FP), Glensgård (FP), Halvgaard (FP), Lawaetz (FP), Poulsgaard (FP) og Mogens Voigt (FP)

Forslag

til

Lov om opfyldelse af grundlovens § 75

§ 1. Enhver arbejdsdygtig person med fast bopæl i Danmark i alderen mellem 18 og 67 år, som stiller sin arbejdskraft til rådighed for det offentlige i 8 timer i træk, erhverver ret til dagpenge overensstemmende med nærværende lov.

Stk. 2. Dagpengereetten tilkommer dog ikke arbejdstagere eller arbejdsgivere, der befinder sig i arbejdskamp, bortset fra dem, som er ulovligt lockoutet. Ej heller ikke danske statsborgere, som ikke har dansk arbejdstilladelse.

§ 2. Det offentlige afgør, på hvilke timer af døgnet de nævnte 8 timer skal placeres, og hvad vedkommende skal foretage sig i disse 8 timer. Hver kommune skal blot have mindst ét mødested hver søgnedag (lørdag undtaget).

§ 3. Når den pågældende tilfredsstillende har opfyldt de af det offentlige fastsatte arbejdsvilkår, får han udbetalt 300 kr. Beløbet reguleres kvartalsvis efter pengeværdiens udvikling, sådan at dagpengesatsen for et kvartal offentliggøres af socialministeren senest 2 uger før kvartalets begyndelse.

§ 4. Loven administreres af kommunernes

socialforvaltninger, der herved fuldt ud er underlagt socialministerens instruktioner. Dagpengene afholdes af statskassen.

§ 5. Enhver har ret til at drive arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikringsvirksomhed. Dagpengereetten beskæres ikke af andre indtægter, heller ikke af modtagen arbejdsløshedsunderstøttelse fra arbejdsløhedskasse, forsikringsselskab eller anden side.

§ 6. Personer omfattet af denne lov har samme adgang til social bistand som alle andre, for så vidt sådan bistand er påkrævet for at afhjælpe uforskyldt nød for dem og deres husstand.

§ 7. Denne lov træder i kraft 5. maj 1983.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 423 af 7. august 1981. Lovens regler om arbejdsgiverbidrag til arbejdsløhedskasserne (§§ 83-85) ophæves dog 28. februar 1983, og de, der har erhvervet ret til efterløn før nærværende lovs optagelse i Lovtidende, bevarer denne ret, idet ordningen administreres overensstemmende med § 4.

Bemærkninger til lovforslaget

Generelle bemærkninger

Danmarks Riges Grundlovs § 75 foreskriver

Stk. 1. Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrykker hans tilværelse.

Stk. 2. Den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder.«

Folketingsflertal og regeringer har forsynet sig stærkt mod denne grundlovsbestemmelse. Især i perioden siden sommeren 1974, da folketingsflertallet lod storarbejdsløshed udbrøde (venstre med følgepartier, fordi de ikke fattede situationens alvor – socialdemokratiet, fordi de mente herigenem at opnå taktiske fordele til at gøre livet besværligt for Hartlingregeringen).

Kravene i grundlovens § 75 opfyldes bedst ved tilvejebringelse af et sundt økonomisk grundklima for arbejdslivet i Danmark, så enhver, der ønsker at sætte noget ind på det, også i løbet af få dage kan skaffe sig et stykke arbejde. Fremskridtspartiet har gang på gang i enkeltheder redegjort for hvordan en alle-i-arbejde-politik helt præcist skal udformes. For eksempel i dagsordensforslag den 31. maj 1976 (se Folketingstidende 1975–76, forhandlingerne sp. 10696), i Fremskridt 1976-10 side 14, 1976-12 side 3 og 1977-3 side 10–11. Det skete også ved den i august 1976 fremlagte syv punkts Z-plan (Fremskridt 1976-15 side 6–7), ved den i beslutningsforslag nr. B 61 af 22. august 1977 om afskaffelse af arbejdsløsheden og tilbagebetaling af udlandsgælden (se Folketingstidende 1976–77, 2. samling, forhandlingerne sp. 5902 og 5917 samt tillæg A sp. 5361) indeholdende beskæftigelsesplan, ved »Redningsplanen for Danmark« af september 1979 og november 1981, ved partiets ændringsforslag til 1982-finansloven og ved lovkatologet af 6. oktober 1981, særligt side 2–5.

Det er ikke de skiftende forligspartiets ansvar, at OPECs salgspriser på olie steg. Men de er skyl-

dige i, at Danmark ikke hurtigt har indrettet sine forhold efter de ændrede konjunkturer i verden omkring os og på en sådan måde, at den danske arbejdsstyrke har kunnet beskæftiges fornuftigt. I 7–8 år har de såkaldt ansvarlige partier givet befolkningen stene for brød. Man har bestandig blot hældt vand ud af ørerne og holdt den ene mammut-tomgangs-konference efter den anden og med himmelvendte øjne erklæret, at »vi ikke kan leve med arbejdsløsheden«. Imens er den så bare vokset og vokset.

Den eneste ideelle løsning på arbejdsløshedsproblemet er at lempe skatten på arbejdskraften (indkomstkatten) og de offentlige restriktioners tryk på erhvervsvirksomhederne i tilstrækkelig grad til, at de bliver så konkurrencedygtige, at de alene i kraft heraf kan beskæftige alle, der melder sig på arbejdsmarkedet. Regeringen og dens satelitpartier gør sig bekymringer over umådeligt mange ting. (Holder kunstigt liv i dødssejlervirksomheder. Særordninger for de unge, for kvinder, for de ældre og for de langtidsarbejdsløse. Raserier mod oliesheiker og multinationale selskaber. Forargelse over Reagan og Thatcher osv. osv.). Men kun ét er fornødent: at lette skatte- og restriktionstrykket generelt tilstrækkeligt til, at dansk erhvervsliv bliver så internationalt konkurrencedygtigt, at vi igen får overbeskæftigelse. Det er blot en mikroskopisk markedsandel i verdenshelheden, som skal erobres for at nå det mål. Danmark er jo blot så lille et fnug på globussen, at verden omkring os overhovedet ikke ville ænse det, om vi så tidoblede vor eksport. Arbejdskraften må ledes over til de produktive erhvervs konkurrencesterke virksomheder. Alene deres indsats kan redde den danske arbejder og hans børn fra de truende katastrofer (valutarisk og statsbankerot) og deraf følgende dramatiske levestandardderoute. Før det er sket, er tiden anstændigvis ikke inde til arbejdstidsnedsættelser.

Arbejdsløsheden skyldes, at prisen på arbejdskraft er så høj, at firmaernes efterspørgsel efter arbejdskraft er mindre end udbuddet.

Sættes prisen ned, vil der komme balance. Bliver prisnedsættelsen tilstrækkelig stor, tipper for-

holdet over. Der bliver større efterspørgsel end udbud. Altså overbeskæftigelse.

Prisen på arbejdskraft hedder løn.

Men ordet »løn« bruges forvirrende nok på nudansk i to vidt forskellige betydninger.

De fleste tænker på det, som de får for at arbejde.

Denne økonomiske størrelse er imidlertid ret ligegyldig i forbindelse med kampen mod arbejdsløshed.

Her drejer det sig om den betydning af ordet »løn«, som udtrykker, hvad arbejdsgiveren skal betale for at få udført arbejde.

I denne omkostning indgår ud over udbetaling til medarbejderen også en række andre beløb, hvoraf det største er kildeskat.

Derfor er det først og fremmest denne skat, vi skal have fat i og nedsætte, når vi skal stille om fra et arbejdsløshedssamfund til et overbeskæftigelsesland.

Nedsættes kildeskatten – skatten på arbejde – tilstrækkeligt, opnås, at prisen på arbejdskraft falder til det punkt, hvor arbejdsløshedsproblemet er totalt forsvundet.

Så længe folketingsflertallet imidlertid basker rundt i hængedyndet, fordi det mangler mod og handlekraft til at iværksætte den selvforstærkende optur, der hurtigt vil udrydde arbejdsløshed, er det vigtigt at nygenemtænke de fra 1960'ernes begrænsede forestillingsverden stammende lovbestemmelser om arbejdsløshedsdagpenge og arbejdsformidling. De seneste års hårde anskuelsesundervisning har nok overbevist næsten alle om, at gældende love er behæftet med meget alvorlige fejl og mangler i deres grundstruktur. Lapperier hist og pist er derfor ikke nok. Folketingets partier må hjælpe hinanden for at nå de bedst mulige resultater og glemme eksisterende antipatier for at finde frem til den trivselsmæssigt og samfundsøkonomisk mindst uholdbare helhedsløsning på problemerne. Det kan ikke nytte noget at stille absolutte idealkrav til en nyordning. Kriteriet for stillingtagen er, at nye grundlæggende principper på området udformes sådan, at der herved skabes et udgangspunkt for, at resultatet bliver mindre dårligt end det gældende, som stammer fra VKR-flertalsregeringen, og som utvivlsomt var baseret på, at man ikke ville opleve en gentagelse af 1930'ernes ulykker. Man overså blot, at nutidens samfund er et helt andet end Stauningtidens.

Nærværende lovforslag udtrykker nytænkningen. Baseret på menneskehedens urgamle erfaring: »Arbejde adler«.

Hovedforbandelsen ved arbejdsløshed – både for den enkelte og for samfundsøkonomien – er lediggangen. Ved at lade folk gå arbejdsløse i måned efter måned nedbrydes de og deres familier. Forringet selvtillid og selvagtelse følger hyppigt af at drive uvirksom omkring og føle sig overflødig. Det udløser ofte alkoholmisbrug og skænderier i hjemmet. 1.000 selvmord forventes arbejdsløshed at blive årsag til i 1982. Mange arbejdsløse er bitre, sårbare og plages af skyldfølelse. Til tider kan de være opfarende, til andre sløve. Begge dele er slemt. Og det hele skyldes, at de har mistet det holdpunkt i livet at gå på arbejde dagligt. Arbejdsevnen ødelægges ved lang tids fravær fra arbejdsdagens rutine med dens benyttelse, udvikling og ajourholdelse af faglige kvalifikationer og indarbejdning i blodet af de for arbejdslivet gældende regler. Døgnrytmen spoleres ved, at man vænner sig til at ligge og drive den af til langt op på dagen. Præcision og arbejdsomhed går tabt. Man mister den for tilpasning på en arbejdsplads nødvendige disciplineringssevne. Også tabet af hverdagens fællesskab med kammeraterne på arbejdspladsen er en alvorlig sag. Den langtidsledige bliver invalid – hvis ikke fysisk så i al fald arbejdsmarkedsmæssigt og ofte tillige psykisk og socialt.

For de unge sker der yderligere det, at de overhovedet ikke i det så livsskæbneafgørende femår omkring tyveårsalderen får mulighed for at tilpasse sig det adfærdsmønster, der er arbejdspladsernes. Det fører lige lukt ud i totalt sammenbrud, at de vænner sig til, at (legale) penge blot er noget, der kommer dryppende løsrevet fra, at man har gjort en indsats for at opnå indtjeningen. Deres forestillinger om produktionslivet bliver helt realistiske. Når dette lægges oven i de senere års degenereringer på børneoplysning og skoleområderne, nærmer usikkerheden, aggressiviteten, rodløshed, initiativløshed og overflødhedsfølelsen sig det katastrofale for den generation, hvis arv bliver at skulle knokle på for at betale kæmpegælden, som de sidste 22 års udelige folketingsflertal har påpraktet nationen.

Ikke blot menneskeligt, men også samfundsøkonomisk er den nuværende ordning forbyrderisk ved, at loven tvinger de 270.000 arbejdsløshedsdagpengemodtagere og de 70.000 på efterløn til ikke at måtte foretage sig noget produktivt. Vejen ud af Danmarks problemer er tværtimod, at der bliver bestilt meget mere. Derfor er det åbenbart, at samfundet ikke har råd til at undvære de mange menneskers arbejdskraft (og i øvrigt heller ikke de næsten lige så mange, der – samfundsmæssigt set – er fejlbeskæftigede med papirarbejde). Det, vi alle til

syvende og sidst skal leve af, er, hvad vor arbejdskraft producerer. Når flere hundrede tusinde trækkes ud af produktionen, bliver der mindre at fordele, og den almindelige realindkomst må uundgåeligt falde.

Danmarks vigtigste råstof er den danske befolknings arbejdskraft.

Hensynsløst smider samfundet alligevel over 250.000 danskeres arbejdskraft i brokkassen.

Menneskeligt og samfundseconomisk har vi slet ikke råd dertil.

Tværtimod: Alle arbejdsduelige må i en lang periode knokle mest muligt på for at mindske ulykkesvirkningerne af misregerieret 1960-82.

Krumtappen i en ny arbejdsløshedslovgivning må derfor givetvis være at nyttiggøre dem, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, ved at de kommer til at udføre produktivt arbejde. Jo mere, des bedre for os alle sammen.

Ifølge gældende lov sørger skatteyderne for, at der hver måned udbetales op til ca. 8.000 kr. til hver og en, som er registreret arbejdsløs.

Mens den, der går på arbejde, må afse ca. en halv snes af dagens bedste timer herpå, har de registreret arbejdsløse dagen til egen rådighed. Blot de ikke udfører egentligt arbejde (eller hvis de alligevel gør det: at det gøres så gedulgt (sort), at det ikke opdages).

Her har vi en vigtig forklaring på, at underskud og stadig stigende gæld er hovedvirkninger af den hidtil førte politik.

Kun ved at få mere arbejde udført kommer det danske samfund op af sumpen.

Det er ikke »slavemarkeds-politik« at kræve, at den ellers arbejdsløse skal bestille noget for at få sine penge. Det er en god og sund indstilling, at skal arbejdsduelige mennesker have penge, skal de have bestilt noget først.

Samfundet kunne simpelt hen ikke eksistere, hvis nysocialisternes foragt for arbejde vandt overhånd.

Både for den enkeltes og for landets skyld må vi nødvendigvis have den mentalitetsændring, som nærværende lovforslag udtrykker.

Forslagsstillerne er helt på det rene med, at de bryder hårdt og brutalt med vanetænkning blandt politikere, blandt embedsmænd og i organisationerne. Men disse vanetænkere har haft mere end rigelig tid til at afsløre deres evneløshed for problemerne. Kendsgernerne har dømt dem i en sådan grad, at tiden nu er inde til at prøve noget helt nyt.

Forslagsstillerne imødeser hundredvis af mere eller mindre kløgtige indvendinger og forbedrings-

forslag til netop de formuleringer, forslagsstillerne er nået frem til. Forslagsstillerne modtager selv sagt gerne ændringsforslag, men ved udformningen heraf må man hele tiden være meget opmærksom på, at man ved at forbedre ud fra én synsvinkel måske gør lovforslaget alt i alt dårligere ud fra andre. For eksempel ved at forvolde mængder af øget gold administration. Og nødigst af alt skulle debatten på dette samfundsvigtige område afspore i den sædvanlige masse af tomme injurier og ufrivillige eller vildledende misforståelser. Først når man har sat sig grundigt ind i lovforslaget, kan man med sømmelighed deltage i drøftelsen af det.

Blandt det hermed fremsatte lovforslags fordele er:

Den enkelte skal ikke mere forsumpe i ledigangens psykiske og fysiske forbandelser, men får opbygget et virkelighedsholdbart livsmønster. Det er tilværelsesødelæggende, når den vane skabes – måske allerede i de unge år – at man kan sove og drive i sengen til langt op ad dagen og derefter hænge resten af tiden på grillbarer og værtshuse. Også mange andre end de egentligt arbejdsløse kan lindres ved, at de i én eller flere dage kommer ud at bestille noget fornuftigt blandt andre mennesker. At få afløb for virketrang er sundt – også selv om der skulle gå mange skår af fagforeningsmonopoltyranniet og uddannelsesperfektionisme-krav. De, som nu ofrer en halv snes timer dagligt eller mere på arbejde, skal ikke længere affinde sig med, at deres skatter bruges til, at de arbejdsløse stort set får lige så mange penge udbetalt, som de selv gør, og i tillæg hertil kan anvende deres dag, som de vil. Der skal ikke mere ske nogen forflygtigelse af det sunde princip om, at den arbejdsduelige skal have gjort en arbejdsindsats, før han får sine penge udbetalt. Arbejdskraftreserven – om den så kun eksisterer for en enkelt dag – bliver udnyttet til samfundets tarv.

Vi bliver fri for de absurde karantæneidømmelser, hvor man straffer den arbejdsløse, som har gjort en fornuftig indsats. I det hele udgås også de ømtålelige sager om arbejdsvægring og om det i praksis svært fortolkelige begreb, om vedkommende »står til rådighed for arbejdsmarkedet« med kraftige følger, alt efter om afgørelsen mere eller mindre tilfældigt falder ud den ene vej eller den modsatte. Camre-problematikken (om den dagpengesøgende og/eller hans ægtefælle socialindkomstmæssigt sidder godt i det) forsvinder helt. Reglerne om tvungen fremmøde-pligt til kontrol forsvinder ved overgangen til frivillighedsprincippet i nærværende forslags respekt for den enkelte dagpengesøgendes personlige frihed og værdighed.

Problemerne omkring 26 ugers reglen forsvinder (den regel, som muliggør, at nogle efter et halvt års arbejde i årevis kan bidrage til familiens levedof med over tusinde kroner om ugen fra arbejdsløshedsdagpenge). Der skal ikke længere være besværligheder eller kontrolforanstaltninger om, hvordan man opgør den indtægt (fra de sidste 12 ugers arbejde), hvoraf understøttelsen beregnes. Ejheller skal man mere strides om, hvordan og hvornår understøttelsesatserne skal dyrtids- og/eller velstandsreguleres. Eller om, hvilke aktiviteter – beskæftigelsesarbejder, kurser, hjemmearbejde, forskning osv. – der har en sådan karakter, at deltagelse deri fører til optjening af dagpengere, som kan udnyttes, når deltagelsen ophører.

Endvidere undgås efter lovforslagets vedtagelse vanskeligheder i form af arbejdsfordelingsordninger eller andet, når et firma ikke har brug for sin normale arbejdskraft i en periode. For eksempel omkring jul eller andre helligdage, ved dårligt vejr eller sæsoner eller på ugedage, hvor der er lav aktivitet. De, der går og venter på indkaldelse til værnepligt eller påbegyndelse af en fortsat uddannelse, får et naturligt indtjeningsstæd. Det samme gælder folk på vej fra ét job til et andet og mennesker, der midlertidigt gerne vil stå delvis af ræset for at få bedre tid til sig selv og/eller familie. Vi får afskaffet de hårde grænser ved overgang til pension og mellem uddannelsessøgende og arbejdsmarked. Daginstitutionreglerne kan saneres. De, der midlertidigt eller varigt har ophold i udlandet (eller Færøerne/Grønland), eller som er på vej ind på arbejdsmarkedet, eller som er gift med (samlever med) selvstændigt næringsdrivende eller har indtægtsgivende hobbyvirksomhed eller bor afsides, kommer ikke mere med de næsten uløselige arbejdsløshedunderstøttelses-problemer, som de frembyder under det nuværende system.

Når de nuværende pletvise ordninger på fornøftig og styrbar vis samles i ét enkelt hele, forsvinder alt bøvet omkring de kunstige arbejdsforhold, som tilvejebringes gennem projektgruppestatstilskud vedrørende fejluddannede akademikere, beskæftigelsesarbejder, jobskabelse og jobtilbuds-arbejdsløsheds-evighedsmaskinen (skiftevis kunstigt ånderdræt og kvælning) og om, hvordan de skal aflønnes, f.eks. med særsatser for unge under 22 år. Og de evige grænsefejder mellem forskellige fags Akasser kan ikke mere knuse menneskeskæbner. Alle befolkningsgrupper ligestilles over for det offentlige.

Administrationen forenkles massivt. Bl.a. ved at arbejdsdirektorat, landsarbejdsnavn og amtsarbejdsnavn forsvinder. Arbejdsformidlingen effekti-

viseres og billigøres. En stor del af statsunderskuddet bliver vi kvit. Dyneløfteri og stikkeri forsvinder. Der bliver udført masser af samfundsnyttigt arbejde, som nu ligger brak.

Dagpengesystemet skal ikke mere belastes med falsk arbejdsløshed (understøttelsesmodtagere, som reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet og meget vil have sig frabedt at blive anvist arbejde, men som i ly af den reelle arbejdsløshed, der opstod i 1974 og 1975, har kunnet hygge sig som dagpengemodtagere vel vidende, at de arbejdsansøgninger – som de ikke selv ønsker – vil falde inden for de reelt arbejdsløses kredse).

Ved forslagens gennemførelse bringes tvangselementerne over for de arbejdsløse til ophør. Den personlige frihed sættes i højsædet for den enkelte ordentlige medborger. Over for arbejdsduelige mennesker er der grænser for, hvor høj en grad af pyssensseklynkementaltitet der kan udvises, når det gælder at rette landet op efter 22 års misregeri. Den, der ønsker penge fra de offentlige kasser – altså fra de skatteydende medborgere – må affinde sig med, at der fra statens side udvises en vis portion af fasthed.

Selv om folkeretten endnu er så primitivt udviklet på menneskerettighedsområdet, at den mest af alt har karakter af uforpligtende, hul festtalebravadelyrik, er det dog ikke helt uden interesse, at den af Danmark tiltrådte FN-menneskerettighedserklæring i artikel 23 udtaler: »Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og opnåelige arbejdsvilkår og til beskyttelse mod arbejdsløshed.« Det må være rimeligt at overtræde artikel 23 i mindre omfang, end tilfældet har været i denne Anker Jørgensen-regeringstid.

Lovforslag svarende til nærværende fremsattes som L 252 af 31. maj 1978 (Folketingstidende 1977-78, tillæg A sp. 5363) og L 236 af 10. juni 1980 (Folketingstidende 1979-80 (2. samling), tillæg A sp. 5833). De nåede aldrig frem til 1. behandling. De fulgtes op af L 52 af 29. oktober 1980, som passerede igennem 3 behandlinger (sp. 2836-2861, 7103-7119 og 7376-7379). Folketingets øvrige partiers reaktion på forslaget var så tydelig, at når der kom noget nyt uden for deres sædvanlige trummerum, reagerede de automatisk ved at læse noget helt andet i forslaget end det, der vitterligt står. På det grundlag slog de om sig med argumentløse skældsord, hvor det ene parti ophidsede det andet til at overgå hinanden i at komme nærmest aldeles ugrundede synspunkter om, at forslaget hyldest til privet frihed og social hensyntagen til dem, det kniber for, skulle være belastet med lige præcis det stik modsatte menneskesyn – fascis-

mens. Helt tydeligt således, at forbedrede forhold for de arbejdsløse ragede dem alle ni på stribe en papand. Det gjaldt blot om at trampe fremskridtspartiet ned. Som sædvanlig var man misundelig over, at kun fremskridtspartiet havde formået at udmønte den helt rigtige løsning på et problem, som de andre alle havde sagt store ord om uden at evne at foreslå noget, der kunne hjælpe og kunne praktiseres. De, der mener, at det, fremskridtspartiet siger, er selvpralende gas, kan blot sammenholde, hvad der faktisk står i forslaget, med, hvad Folketingstidendes referater afslører om, hvad de andre partiers repræsentanter tillod sig af usandheder og bagvaskelser. Så kan den uvildige læser ikke andet end indrømme, at Z-partiet har ret.

Imidlertid er der siden sket en ændring i den offentlige debat. Bl.a. i formandsberetningen på Dansk Metalarbejderforbunds kongres i august 1981 fremkom forståelse for, at staten ikke kan fremture med at yde arbejdsfri indtægter på mange milliarder kroner, som nu – med eksplosivt stigende tendens – bruges på arbejdsløshedsunderstøttelse, arbejdsløshedsbegrunderet social bistandshjælp, efterløn, spilduddannelser osv. Synspunkter at ombytte de passive støttelsesmilliarder med erhvervsaktiviteter har fremskridtspartiet jo udmøntet, lige fra arbejdsløsheden begyndte, jfr. for eksempel lovforslag nr. L 24 af 28. januar 1975 (sp. 969–985), genfremsat 8. september 1975 med noget udførligere bemærkninger. På arbejdsløshedskrisens nuværende udviklingsstadium er nærværende § 75-forslag imidlertid så ganske klart det bedste – og i øvrigt den eneste samlede gennemtænkning, der er resulteret i en praktikabel ordning af de ideer, som Georg Poulsen, Anker Jørgensen og så mange andre får så stærk presse på, men som i deres udformning blot er sangvinske, indholdstomme ekserciser i den blå luft.

SiDs og LOs stort anlagte arbejdsløshedskongresser i juni og august 1981 og Jørlunde-konferencen februar 1982 mundede ud i deprimerende fiaskoer. Det samme gælder de utallige arbejdsløsheds-bekæmpelses-møder i EF, OECD, ILO osv. Alt dette er medvirkende til, at fremskridtspartiet ved genfremsættelsen af nærværende forslag bringer tilbage i debatten den eneste hidtil lancerede, praktikable og socialt rimelige løsningsmodel, som er anvendelig, når folketingsflertallet ikke vil de fornødne midler til at blive arbejdsløshed kvit. Denne tilbagevenden til nøgternhed er blevet endnu mere påkrævet som modspil til den af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i august 1981 udsendte pjeces »Det offentlige, levestandarden og beskæftigelsen«. Her polerer og gnider man på den serie

vrangforestillinger, hvormed befolkningen er blevet forført i den sidste halve snes år med den tragiske følge, at vi har gravet os dybere og dybere ned i arbejdsløshed.

Andre samlede forslag til totalt at afskaffe de miserable forhold på arbejdsløshedsunderstøttelsesområdet foreligger ikke. Det bør derfor blive en folkesag at få gennemført lovforslaget. Udbredelsen deraf fortjener mindst 100 gange den opmærksomhed som den, der for eksempel blev ofret på den socialistforvirrede fattiggørelsesbog »Oprør fra Midten«. Fra dens hensygnen som det tomme medieflop, den var, burde de mediefolk, der afgør, hvad den danske debat skal handle om, lære at skaffe sig deres forsyninger fra det holdbare, vitaminrige fremskridts-lager.

Det burde jo efterhånden gå op for befolkningen, at de tvangstanker om »beskæftigelsesplaner« og »erhvervsfremmeplaner« som regeringen flere gange årligt fremkommer med, kun gør ondt værre. De gør 120 flere arbejdsløse, hver gang, skaber 100 midlertidige arbejdsplader. Pengene til disse sidste koster nemlig dyrt, når de skal hentes hjem via skatter eller forøget statsunderskud. Og da penge ikke er øremærkede, er der altid stor tvivl om, hvad tilskudsbeløb til syvende og sidst i grunden anvendes til – eller anderledes udtrykt: det er uundgåeligt, at store dele af erhvervstilskudsbeløbene i virkelighedens verden ikke benyttes til den bruttoudvidelse af arbejdsstyrken, som på papiret skulle være opnået. Og tilvejebringes der endelig en »ny« arbejdsplads, er den direkte virkning meget ofte, at der blot flyttes arbejde til den tilskudsmodtagende virksomhed fra et andet firma, som så må nedlægge en arbejdsplads. Man kan ikke have titusinder af arbejdere ansat på »særvilkår« (løntilskud m.v.) på virksomhederne. Alle disse virkninger i det virkelige liv kan hele regeringens kunstfærdige net af planer og ordninger simpelt hen ikke komme uden om. Og dermed falder også et væld af velmente forslag, som blåøjede projektmagere lader det vrimle med i denne tid, baseret på, at man kan modregne sparet arbejdsløshedsunderstøttelse, når man skal analysere en idés rentabilitet.

Aukenisterne forvandler Danmark til en socialistisk fattiggård. Fordi skatteyderfinansiering overlapper velstandens hovedpulsåre mellem produktion og markedsmechanismebetinget rentabilitet.

Tankegangen illustreres af forslaget fra Fællesorganisationen i Herning om, at staten skulle yde lån – rente- og afdragsfrit i 35 år – til nybyggerier på størrelsen af den sparede arbejdsløshedsunderstøttelse for hver ellers arbejdsløs, der kommer i

gang med nybyggerarbejdet. Det sikre ved den slags projekter er statsudgiften. Men ingen kan fastlægge, om det pågældende arbejde eller andet ikke var blevet udført alligevel – måske af en anden håndværksmester. Og det vil så igen betyde, at ordningen vil bide sig fast og ingen gå i gang med at bygge uden at sørge for at opfylde betingelserne for de 35 års rente- og afdragsfri lån. Den afgørende sygdomsbacille bag Den Danske Syge – de alt for store offentlige udgifter – vil altså blive styrket og konsolideret, når slige projekter tænkes igenem. Mange års kvaksalverlovgivning har skabt alt for mange forvriddinger i det danske erhvervsliv og på det danske kapitalmarked. Mere af den slags vil gøre arbejdet yderligere svært for os fremskridtsfolk, der til sin tid skal sørge for helbredelsen fra samfundsødelæggelsen.

Skal man overhovedet – med sandheden i behold – sige noget pænt om regeringens beskæftigelsesplaner, kan det ikke række videre, end at de er teoretikerudspekuleret i et elfenbenstårn uden gnist af føling med det virkelige liv og uden evne til at tænke mere end ét led frem i den udvikling, som ordningerne udløser. De er konkurrenceforvridende i anden potens – nemlig således, at dér, hvor kræfterne sættes ind i konkurrencekampen bliver på at udspekulere, hvordan man fiksest kan indynde sig hos de bestemmende nævn og myndigheder, så man kan kombinere så mange tilskudsordninger som muligt i stedet for på, hvordan man med mindst ressourceforbrug kan producere de bedste varer.

Det er dybt tragisk, at den danske offentlighed bliver så groft vildledt af sine medier, at der ikke er almindelig forståelse for, at indholdet af folketingsflertallets politik er at kaste hundredtusind af danske i brokkassen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer

Til § 1

Inden for hver eneste kommunes grænser forefindes uendelige mængder af arbejde, som trænger til at blive udført. Arbejdsløshedspøblemet går derfor alene ud på, at det ikke økonomisk kan hænge sammen at beskæftige arbejdskraft, når den koster for stor en udgift. Det er enormt vigtigt, at prisen på arbejdskraft ikke forveksles med den løn, som den arbejdende oppebærer efter kildeskattetræk m.v. Der er himmelvid forskel på prisen på arbejde, set dels fra arbejdstager, dels fra arbejdsgiverside. Arbejdstageren reagerer efter værdien af, hvad han kan købe for beløbet, han reelt får udbetalt. For arbejdstageren er reallønnen såle-

des noget helt andet end den bruttopris på arbejdskraft, som arbejdsgiveren må betale.

For virksomheden udgør prisen på arbejdskraft udover de kroner, den enkelte lønmodtager skal have udbetalt, eksempelvis statsafgiften (= kilde-skattebeløbet) + administrationsomkostninger ved at beskæftige lønmodtagere + salgsomkostninger ved at få produktionen solgt + diverse forsikringer + finansiering ÷ en række andre afgifter, for eksempel de såkaldte elevrefusioner og en række såkaldte sociale ydelser, bedriftssundhedsforetagender og opfyldelse af diverse statistik- og indberetningsbyrder og af mere eller mindre nødvendige krav til arbejdsstedets indretning og komfort.

For de arbejdsløses vedkommende er det offentliges udgift til arbejdskraften imidlertid meget nærmere nul. Både under den gældende og den hermed foreslåede lov. Dagpengeydelsen skal nemlig under alle omstændigheder bestrides. Som det hedder i kapitel V i vismandsrapporten fra maj 1981: »Hvis alternativet er ledighed, vil selve arbejdskraftanvendelsen . . . set fra et samfundsøkonomisk synspunkt være gratis«. Men det må hamres fast med syttommersøm, at denne betragtning alene er korrekt, når der – som i nærværende forslag – er tale om dag til dag-arbejdsforhold. Hvis de arbejdsløse sluses ind i mere varige ansættelsesforhold og understøttelsen følger med som tilskud til en del af lønnen, skævrer beskyttelsen af Danmarks mest betydningsfulde økonomiske ressource, arbejdskraften. Og en sådan fejlanvendelse er bestemt ikke gratis for samfundet. Og dermed heller ikke for den enkeltes fremtidige levestandard.

Samfundsmæssigt er det vældig vigtigt ikke at spille det råstof, som de arbejdsløses arbejdskraft repræsenterer. Særlig vigtigt er dette nu, efter at udueligt regereri siden 1960 har bragt Danmark til den økonomiske kastastrofes rand. Jo mere arbejde, der bliver udført, des rigere bliver samfundet.

Landets gigantiske gæld – udenlandsk som indenlandsk – kan kun afvikles ved, at der udføres milliarder af timers ekstra arbejde. Hvor meget arbejde der løbende bliver udført, afhænger fuldt og helt af, hvad den enkelte times arbejde koster for den, der skal betale arbejdet.

For den arbejdsløse er forbedret trivsel selvsagt altafgørende. Den ellers truende passivitet forsvinder, når han får en arbejdsdags normale rytme (jfr. nærmere for eksempel Edith E. Ovesens bog »Arbejdsløshedens psykologiske følger« (København 1977) og overlæge Fruensgaard i Berlingske Tidendes for 22. januar 1978). Man genindfører den selvrespektskabende socialdemokratiske maksime:

F.t.l. vedr. grundlovens § 75

»Gør din pligt og kræve din ret« i den nævnte sundhedsrækkefølge (jfr. lovforslagets § 3, 1. pkt.).

At den arbejdsduelige på tilfredsstillende vis skal have udført et stykke arbejde, før han modtager sine penge, er en indstilling, som i disse år er udsat for en dødsensfarlig risiko for at blive forflygtiget, og som der derfor er et meget stærkt behov for at få genplaceret i dens i gamle dage aldeles selvfølgelige position. At være arbejdsløs må ikke blive en livsstilling.

Hele problemet omkring sort måneskinsarbejde decimeres også, når arbejdsløs og beskæftiget har fælles udgangspunkt, nemlig 8 timers arbejdsdag. Blandt den gældende lovs absurditeter er endvidere, at man straffer den arbejdsløse, hvis det opda­ges, at han har foretaget sig nogen nyttigt såsom gratis klaverspil for de syge på et hospital, selvbyggeri, trænerbistand i en idrætsforening, valgkampdeltagelse eller andet. Alle de dermed forbundne urimeligheder, dyneløfterstikkerier etc. forsvinder ganske med nærværende lovforslags ikrafttræden. Anskuet fra den synsvinkel giver nærværende forslag en videreudvikling af og praktikabilitet til de strøtanker, kristeligt folkeparti har gjort sig om etablering af en samfundshjælpetjeneste: beslutningsforslag B 41 af 10. januar 1978 (førstebehandlet 18. februar, sp. 6256 ff) og B 73 af 6. februar 1981 (sp. 7308-7322).

Under de nu herskende tilstande må vi forvente stadig flere og flere tilfælde af den art, hvor en ansat meddeler værkføreren, at hvis han ikke får en fyreseddel, vil han komme til at tabe en svensk-nøgle ned i en kostbar maskine, som derefter må repareres for hundredetusindvis af kroner med betydelige mellemkommende driftstab. Situationer af den art undgås ganske og aldeles, når nærværende lovforslag er gennemført. Skulle de alligevel optræde, kan værkføreren jo blot imødekomme ønsket om fyreseddel, uden at de uskyldige skatteydere i den anledning bliver påført merbyrder.

Det foreliggende lovforslag udvider området fra kun at gælde arbejdsløshedskassemedlemmer (altså stort set LO-gruppen) til overensstemmende med grundlovens § 75 at angå alle danske. Der spares en masse administration ved at åbne op for alle, der selv vil stille deres arbejdskraft til rådighed den pågældende dag. Arbejdsløshedskontrollen bortfalder helt, herunder tvangsarbejdsanvisning, karantæne­regler og mange andre fiktioner. Forskelsbehandlingen over for visse grupper i den danske befolkning forsvinder. Selvstændige, husmødre, studerende osv. bliver stillet over for det offentlige ganske som lønarbejdere (i tråd med de tanker, som centerpartiets daværende formand,

Henning Berthelsen, beskrev i 1973 på side 84-85 i bogen »Tør du – Mor Danmark«).

At vi får flere arbejdsløshedsunderstøttelsessikrede er historisk en fuldbyrdelse af den udvikling, som har stået på gennem de senere årtier, hvor antallet af arbejdsløsheds­kassemedlemmer er vokset fra oprindelig stort set blot at være fuldtidsarbejdssøgende mandlige håndens arbejdere på fabrikker til at blive en syvcifret og stadig voksende skare, der i de senere år ganske har sprængt grænserne for, hvad man traditionelt forestillede sig som de kredse, arbejdsløshedsunderstøttelseslovene tog sigte på. I 1930 var medlems­stallet 288.428, i 1950 623.506, i 1980 806.665, men pr. 1. januar 1980 1.532.348 (heraf 182.081 deltids). I sommeren 1981 er tallet opgjort til 1.657.000 (hvoraf 219.337 deltids). Hver gang modtagertallet er vokset, er nye møllesten lagt om skatteydernes halse. Men den i nærværende lovforslag omhandlede udvidelse vil virke stik modsat. Da arbejdsydelsen gennemsnitlig vil blive mere værd for samfundet end de i § 3 nævnte 300 kr. (maj 1983-niveau), vil der reelt opstå overskud for det offentlige på disse konti – og jo større des flere der benytter sig af den moderniserede arbejdsløshedsunderstøttelsesordning. Og de direkte ulykker, som faggrænserne i det nuværende system forvolder, forsvinder også som dug for solen, når nærværende lovforslags enheds­system træder i kraft. Først ved dets vedtagelse får folketings­et klaret det problem om rimeligt sikkerhedsnet under de selvstændigt næringsdrivende, som tinget har tumlet med i så mange år, men som ved ordningen fra forsommeren 1976 kun fik en utilstrækkelig og for bureaukratibefængt løsning. Sandsynligvis vil reglerne om Statens Uddannelsesstøtte fuldstændig – eller i alt fald i det store og hele – kunne ophæves, når den nu foreslåede ordning er indarbejdet. Det er under alle omstændigheder, som samfundet udvikler sig, en aldeles uholdbar skanse at forsvare i det lange løb den nuværende opdeling mellem arbejdsløshedsdagpenge, nu ca. 96.000 kr., og uddannelsesstøtte på 20-25 pct. heraf. Blandt de nuværende lønmodtagere ophæves i forhold til staten alle diskrimineringer efter faggrænser og efter, om de står i arbejdsløsheds­kasse eller ej. Også de særlige problemer, der hidtil har været forbundet med ungarbejdere og langtidsløse (26 ugers reglen) forsvinder med den foreslåede enkle ordning. Omvendt vil dagpengesystemet ikke længere blive belastet med de mange, som under det nuværende system alene opretholder en formel tilknytning til A-kasserne, men som reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet og meget gerne vil have sig

frabedt at få anvist arbejde, der hindrer dem i at passe hjem, studier, eller hvad der nu optager dem, (jfr. nærmere Fremskridt 1977-15 side 23 (og 17 side 10) og 1978-8 side 7-8 samt den af Landsforeningen Dansk Arbejde i maj 1978 udgivne pjece »Arbejdsløsheden i tal«).

Foretrækker den enkelte at holde ferie eller i øvrigt at springe dage over, kan han frit gøre det, som han selv ønsker. Også i den relation er den foreslåede ordning langt overlegen sammenlignet med det nuværende tvangsrestriktionssystem over for de arbejdsløse. Det samme vil gælde for mange ældre, der gerne gradvis vil trække sig ud af arbejdslivet før 67 års alderen. Atter her er nærværende lovforslags løsning så langt at foretrække fremfor det stive, diskriminerende efterlønsystem, som SV-regeringen rodede sig ud i som modydelse for fagforbundenes pengebidrag til socialdemokratiet.

I det hele er det karakteristisk for det foreliggende lovforslag, at det er et forslag, som er baseret på større personlig frihed for den enkelte ordentlige medborger (ikke for nasserne), og at det muliggør afskaffelse af et væld af tvangselementer i den bestående ordning.

Når forslagsstillerne lægger så stærk vægt på, at det enkelte dagpengearbejdsforhold alene skal vare fra dag til dag, er det ikke blot af hensyn til den enkelte dagpengesøgendes personlige frihed. Også samfundsøkonomisk er det aldeles afgørende, at arbejdsløshedsunderstøttelses-pengene ikke anvendes til, at den enkelte benyttes til faste beskæftigelsesarbejde-projekter, som vi kender dem for eksempel i form af § 97 a-jobtilskudsordningen, erhvervsstøtteordninger osv. Disse ordningers fatale fejlkonstruktion ligger i, at en skævvreden kunstighed gror fast i samfundsorganismen og derfor mere varigt får arbejdskraften derhen, hvor den ikke privat-økonomisk – og dermed samfundsøkonomisk – virker mest rentabelt, dvs. med henblik på med mindst mulig indsats at skabe bedst mulige levevilkår for befolkningen. Arbejdsmarkedet deles kunstigt op i dem, som virksomhederne selv må lønne, og dem, for hvem staten betaler (størstedelen af) lønnen. Det er livsfjernt at tro, at man kan gennemføre dette, efter om der er tale om nybeskæftigelse eller ej, eller om det er et produktivt arbejde eller ej. Resultatet bliver, at man ved kæmpeadministration får givet tilskud til den, der er smartest – og har de bedste forbindelser. Dette ødelægger mere, end det gavner.

Under de nuværende forhold har mange arbejdsløse – navnlig efter længere perioder af arbejdsløshed – betydelige psykiske og fysiske pro-

blemer med at komme i beskæftigelse igen. Disse problemer vil forsvinde, hvis nærværende forslag vedtages, og vel at mærke på en måde, så man undgår alle de mange ulemper og praktiske vanskeligheder, der klæber til arbejdsminister Svend Aukens jobtilbudsordning for langtidsledige, jfr. nærmere fremskridtpartiets bidrag til betænkning af 19. maj 1978 over lovforslaget, afgivet af folketingets arbejdsmarkedsudvalg. (Tillæg B, sp. 1357 ff).

Da § 1 alene kræver arbejdsdygtighed, er mange invalidepensionister, enkepensionister og førtidspensionister omfattet af lovforslaget. Dette må naturligvis tages i betragtning ved reformer af disse dele af pensionslovgivningen.

Ved overvejslen af, hvilke aldersklasser der skal omfattes af nyordningen, har det været naturligt at sætte den øvre grænse ved folkepensionsalderen, jfr. herved også folketingets vedtagelse den 23. maj 1980 om, at »ret til dagpenge ophører ved udløbet af den måned, hvori medlemmet fylder 67« (§ 53, stk. 3, i gældende arbejdsløshedsunderstøttelseslov).

Unggrænsen har været sværere at trække. På den ene side fører en fuldstændig gennemførelse af lighedsgrundsætningen til blot at kræve, at den unge er udskrevet af folkeskolen. På den anden side ønsker forslagsstillerne, at der efter dette tidspunkt er en vis periode, hvori den unge er særlig motiveret til at finde sig en læreplads og ikke blot forfalder til det for mange unge særlig fristende, som ligger i blot nogle dage om måneden at benytte sig af den her foreslåede ordning og derigennem opnå de nødvendige penge til livets opretholdelse for derefter at drive og sløse tiden bort. De senere års udvikling, hvorefter den almindelige alder for skoleophøret forhøjes, vil sikkert inden for en overskuelig fremtid medføre, at 18 års ungarbejdergrænsen på arbejdsmarkedet også bliver forhøjet. Så længe dette ikke er sket, og så længe folketinget vitterlig opretholder et alvorligt ungdomsarbejdsløshedsproblem, har forslagsstillerne været betænkelige ved at sætte grænsen højere end de 18 år, hvor forældreforsørgelsespligten normalt ophører.

Fremskridtsgruppen har drøftet, om der – bl.a. som følge af statsfinansernes elendige stilling – skulle indføres en selvforsikringsregel. For eksempel 5 karensdage i hver 6 måneders periode.

I mange tilfælde er arbejdsløshed jo ikke så slem i den første tid. For nogle endda et kærkomment pusterum at få hele dagen til egen rådighed. Først når arbejdsløsheden har stået på i nogen tid, bliver den virkelig forbandet og sløvende og ka-

rakternedbrydende. For de husstande, hvor der virkelig indtræder (uforskyldte) økonomiske katastrofer, hjælper det almindelige sociale sikringsnet.

Skulle lovforslagets selvkontrollerende, administrationsbefriende effekt ikke sættes over styr, måtte en karensdagsregel nok udformes sådan, at vedkommende i karensperioden skulle stille sin arbejdskraft til det offentliges rådighed. Dette ville givetvis i gammeltænkerns propaganda mod at indføre noget nyt blive udnyttet til påstand om, at man vil have de svage i samfundet til at trælle uden løn. Selv om den slags betragtninger stort set ville være udslag af manglende forståelse og/eller ond vilje, har forslagsstillerne dog endt deres overvejelser på dette punkt med i første omgang at ville se tiden an, hvordan nyordningen kommer til at virke, uden at den besværes af en karensdagsregel. Forslagets fordele over for uddannelsessøgende, hjemmearbejdende husmødre osv. ville også blive væsentligt beskåret, hvis det skulle tynges af karensdagsregler.

§ 1 stiller forskellige krav, som umiddelbart vil være opfyldt af næsten alle, der melder sig (dansk bopæl, eventuelt dansk indfødsret, fritstående i forhold til visse arbejdskampe, aldersgrænser). Opdages det, at en dagpengesøgende ikke opfylder disse vilkår, bortvises han og kan ikke få betaling for det arbejde, han har udført, før opdagelsen sker. Derimod skal der ikke ske nogen forudgående systematisk kontrol af, om betingelserne er opfyldt. Slipper den pågældende derefter godt fra at få dagpengebeløbet udbetalt, uanset at han ikke opfylder betingelserne herfor, må hovedreglen være, at tilbagebetaling ikke skal ske, og den skal alene fraviges i de forsvindende få tilfælde, hvor det ligger aldeles klart, at der er udvist så grove og stødende forhold, at det vil være oprørende, om vedkommende fik adgang til at beholde pengene. Strafsansvar vil i praksis heller ikke blive gjort gældende uden for disse tilfælde.

Til § 2, 1. pkt.

Samfundets finanser kan ikke år efter år bære, at staten skal punge milliardvis af kroner ud til snesevis af tusinde af mennesker, sådan at de intet må yde til gengæld til fordel for samfundet. I 1982 kommer der nok et betalingsbalanceunderskud på over 12 milliarder kroner. Det betyder, at vi producerer for dette beløb for lidt i forhold til, hvad vi bruger. Det bliver 22. gang i de sidste 23 år, at dansk produktion bliver mindre end dansk forbrug. De 12 milliarder og meget mere til udbetales til arbejdsløshedsunderstøttelse. Disse mange milli-

arder bidrager til, at staten skal ud at låne kæmpebeløb – eller anderledes udtrykt, at nutidens folketingsflertal vælter over på vore efterkommere. Ud over, at de skal betale deres egne udgifter, skal de også klare tilbagebetaling af den gæld, finanslovspartierne i deres uforstand har stiftet vedrørende vor tids forbrug.

Både efter deres størrelse og deres sammenhæng udtrykker disse forhold en ubalance, som også andre end Steffen Møller bør forstå, at det er pikende nødvendigt at komme væk fra. Det kan alene ske ved, at der i de kommende års Danmark arbejdes meget mere end hidtil.

Et af midlerne er, at det offentlige i det mindste opnår en arbejdsydelse som modydelse for en del af de mange milliarder, som man giver ud.

Også derfor må skatteyderne kræve arbejde for at udbetale disse understøttelser.

Den enkelte kommune (jfr. § 4) vil hurtigt danne sig et nogenlunde sikkert indtryk af, hvor mange der kan forventes at dukke op hver enkelt dag. Herudfra kan fastsættes mødetider og mødesteder, der bevirker, at det offentlige får arbejdsopgaver udført såsom f.eks. rengøring i offentlige bygninger, arkivering, biblioteksbogoppladsætning, pasning af børn (i daginstitutioner), hjemmehjælp, plejehjemsbistand, køkkentjeneste på sygehuse og kaserner, gartnerassistance til folkepensionister i parker og på kirkegårde og mange andre steder, ekstraomdeling af post, strandrensning og andre oprydningsopgaver, opsamling af nedfaldsfrugt, isolering, restaurering og vedligeholdelse af (offentlige) bygninger, cykel- og skovstianlæg, telefonpasning, brandbæltepleje, tøjreparation m.v. for Frelsens Hær, oprensning m.v. af søer, vandhuller og vandløb, anlæg af nye søer, anlæg og vedligeholdelse af laksetrapper, parkerings- og sportspladser, udklækning og opdræt af fisk og vildt, rensning og vedligeholdelse af monumenter og fortidsminder, jordarbejde, landvindingsindsats, kustodearbejde, fremstilling og reparation af uniformer til militær, politi, sygeplejersker, postvæsen og DSB, kloakering, kystsikring, forureningsbekæmpelse, genbrugsaktiviteter, brændehugning, istandsættelse af beskyttelsesrum, fremstilling af gaver til u-lan-dene, optagelse af skinner fra nedlagte sporvogns- og jernbanelinjer, renholdelse og vedligeholdelse af veje og gader og den derværende skiltning og afmærkning, snak med handicappede, ældre og syge og ledsagelse af dem på tur og teaterbesøg m.v., håndsørkninger til Røde Kors og andre almentvelgørende institutioner, piccolo- og føltjeneste, turisthjælp, registrering af samlinger på museer, biblioteker og arkiver, rensning for gamle pla-

kater og slagord-malinger osv. osv. Mange aktiviteter på energi- og genbrugsområdet er urentable med den højde, lønniveauet har på det danske arbejdsmarked. Derfor bliver opgaverne ikke udført. Ændring heri kan ske med arbejdskraft under den nu foreslåede ordning. Nedfaldstræ i skovene og halm på markerne kan indsamles og indgå som brændsel i varmforsyningen, så der hvert år spares hundredvis af millioner kroner i udenlandsk valuta til indkøb af olie og kul. Biogas-forberedelserne kan forstærkes.

At der er rigeligt med arbejdsopaver fremgår bl.a. af de oplysninger, som Ole Espersen gav i folketinget 16. februar 1982 (sp. 1990), da han kæmpede for sin samfundstjeneste-straffeordning. Det kan være godt nok, at den gennemføres, men de pågældende arbejdsplader skal tilfalde § 75-folk, før de fordeles mellem kriminelle, jfr. fremskridtsindlægget (Knud Lind) ved debatten om Espersens redegørelse (særligt sp. 2783).

Højest sandsynligt vil det ofte forekomme, at kommunen (måske efter den dagpengesøgendes anmodning) bestemmer, at de otte timer eller dele deraf skal bruges til, at vedkommende søger arbejde.

I det omfang, der kommer særlig tilstrømning af unge ufaglærte, vil kursus i praktiske færdigheder være en fornuftig benyttelse af tiden.

Kursus i almene fag, for eksempel alsidig orientering i tilknytning til aktuelle begivenheder, vil kunne komme på tale til at opsuge enkelte dages overtilstrømning.

Det vil imidlertid næppe være fornuftigt i § 2-arbejdet at inddrage en egentlig – eventuelt kompetencegivende – uddannelsesvirksomhed. Ordningen er baseret på, at den enkelte dag for dag kan springe på og springe af den og tage de mellemdage, der passer ham eller hende.

Der vil derfor opstå uforholdsmæssigt spild, hvis nærværende forslags system skulle bruges i ungdomsuddannelsernes eller omskolingens tjeneste, for så vidt angår aktiviteter, som ikke kan afvikles på en afrundet måde inden for en enkelt eller allerhøjest nogle ganske få dage.

Den hidtidige skatteplyndringspolitik har ført til, at der mangler 3.000 sygeplejersker og mange flere sygehjælpere. Selv om uuddannede mennesker selvfølgelig langt fra kan erstatte sygeplejersker og sygehjælpere, fortæller disse tal, at der dog trods alt kan lindres noget på den skandaløse nød, ved at arbejdskraft stilles til rådighed på sygehuse, plejehjem osv.

Seks af de daværende socialdemokratiske folketingsmedlemmer, Jytte Andersen, Magnus Demstz,

Majken Hessner, Jytte Hilden, Christian Kelm-Hansen og Erik B. Smith, skrev den 15. oktober 1980 i Aktuelt en kronik under overskriften »Op-hæv lediges arbejdsforbud – giv dem chance for en samfundsindsats«. I kronikken stod bl.a.:

»Fabrikation af genbrugspapir. Produktion til udnyttelse af energistrømme dvs. sol, vind og vand. En sådan produktion har globale perspektiver, fordi vi nu ideligt tærer på energilagrene dvs. gas, kul og olie.

Produktion til offentlig virksomhed og forbrug – den kollektive trafik f.eks., eller til miljøforbedringer.

I år har vi fået en ny bygningsfredningslov. Det er ikke alene et spørgsmål om vedligeholdelse af slotte og herregårde. Det er også et spørgsmål om industrimiljøer. Der ligger teglværker og ringovne rundt om i landet, der trænger til en restaurering. Der er broer, og der er møller. Der er arbejdsboliger, og der er kirker.

Hvorfor forpligte den ledige til hverken at bruge hoved eller hænder, når der er mulighed for en samfundsindsats?«

Viften af arbejdsmuligheder vil nok med tiden blive bredere og bredere. Dette indebærer også, at den person, som fra tid til anden gør brug af ordningen, vil have gode chancer for at opnå en mere varieret samfundshorisont, hvilket jo i sig selv er særdeles udviklende for menneskelivet. Har den dagpengesøgende særlige kvalifikationer, skal der i det omfang, det er praktisk muligt, gøres brug af disse, men dagpengebeløbet skal ikke i den anledning hverken forhøjes eller nedsættes.

Kommunen kan altså sætte en arbejdsløs bogholder til at pleje brandbælter og en uddannet maskinarbejder til kontorarkivering.

Dette vil ikke være sadisme. Tværtimod giver det kun livet mere perspektiv fra tid til anden at komme til at beskæftige sig med andet end sit sædvanlige arbejde. Det er en selvfølge, at ingen skal udkommanderes til arbejdsopgaver eller arbejdsforhold, som hans helbred eller alder ikke kan klare.

De 3 milliarder kroner eller mere, som landsdækning af den papirarbejde-slugende ungdomsgaranti i henhold til folketingsbeslutning nr. 83 af 4. juni 1980 (og Aukens udtalelser den 4. februar 1982, sp. 1256) fra 1984 vil belaste skatteyderne med, kan reduceres væsentligt, når de unge i de perioder, hvor de ikke har andet arbejde, kan beskæftiges i henhold til nærværende forslags § 2.

Daginstitutioner koster år for år skatteyderne større og større penge. Blandt andet fordi forældre henviser til, at de ikke kan få deres børn passet i

den tid, de skal på arbejde. Gennemføres nærværende forslag, kan kommunen beskæftige de dagpengesøgende på tidspunkter, hvor vedkommende har mulighed for at få børnene passet hjemme. Eller nogle af de dagpengesøgende kan beskæftiges med at passe børn (melder der sig for eksempel 30 forældre med 50 børn, kan 16 af de voksne måske passe alle børnene og de 14 sættes til andet § 2-arbejde).

Skulle den kommunale arbejdsfordeler være stupid og ondsindet eller ukyndig, kan hans afgørelse påklages, og de arbejdsløse kan de følgende dage frit gå på arbejde i en anden kommune.

Normal arbejdstid vil nok begynde omkring kl. 7, men for eksempel i snefaldsperioder vil det måske være naturligt i den enkelte kommune at bestemme, at mænd under 30 år skal møde kl. 4, og hvis der en dag er særlige oprydningsopgaver efter for eksempel en festival, et stort dyrskue el.lign., kan en mødetid som kl. 1.00 måske være den rigtige. Her har vi så oplagt et af de punkter, hvor kystbanesocialister vil fare op og kritisere lovforslaget. Men så ondt er livet altså, at masser af vore medborgere må arbejde på andre tider end til ministerietid mellem kl. 10 og 15. Det gælder folk med arbejde, og det kommer altså, når lovforslaget vedtages, også til at gælde for de arbejdsløse.

Den, der ikke er fremme på mødestedet inden den fastsatte tid, går glip af den pågældende dags dagpenge. Det vil være ret håbløst at begynde at arbejde med forsinkelsestolerancer på for eksempel 5 minutter. Herved flyttes problemet blot til en diskussion om, hvorvidt det er uretfærdigt, at den, som ankommer kl. 7.06, ingen dagpenge skal have.

I øvrigt vil seriøse arbejdssøgende nok være på pletten senest et kvarters tid før kl. 7 for at se, om de ikke kan få kontakt til normalt arbejde til normal løn, før de bestemmer sig til at nøjes med dagpengearbejdet. Kommunen skal sørge for, at der ved mødestederne er opslagstavler, hvor private arbejdsgivere kan ophænge tilbud om ledigt arbejde. Det er vel også sandsynligt, at firmaer med behov for arbejdskraft vil sende værkførere, arbejdsformænd eller andre hen til et eller flere af de kommunale mødesteder, og her bliver da et godt klima for at få etableret nye arbejdsforhold.

Nogle af disse vil nok i begyndelsen være midlertidige, fordi årsagen til, at arbejdspladsen mangler nogle folk, måske er, at der er indløbet sygemelding eller er et stykke hastearbejde. Men midlertidige arbejdsforhold er jo også en slags prøveægteskaber, og det er ofte set, at de har udviklet sig til at blive årelange.

Der er intet til hinder for, at kommunen udliciterer den dagpengesøgende til privat virksomhed, men han skal da have adgang til selv at indgå direkte ansættelsesaftale med det pågældende firma. Gør han brug af den ret, er kommunen helt ude af billedet.

Det vil sikkert forekomme, at private virksomheder spekulerer i at få billig arbejdskraft gennem licitationsaftaler med det offentlige.

Også i denne forbindelse er det en styrke ved forslaget, at det kun opererer med éndags-forhold. I normalt tilfælde vil virksomhederne jo have brug for den samme mand i flere dage. Da det dag for dag står den enkelte dagpengemodtager aldeles frit for, om han vil melde sig under ordningen eller melde sig i en anden kommune, vil udliciteringsaftalerne nødvendigvis blive så forbeholdsfyldte fra kommunens side, at vidtstrakt spekulation fra privatvirksomhedens side ikke vil være givtig. Kommunen kan jo under ingen omstændigheder forpligte sig i forhold til den enkelte arbejdstager ud over aftalens indgåelsesdag. Derfor opfordrer éndags-reglen i lovforslaget virksomheden til i stedet for at beskæftige de pågældende som udliciteret arbejdskraft at træffe direkte aftale med dem. Og for den enkelte, der bliver udliciteret, betyder éndags-reglen, at han – hvis han ikke bryder sig om virksomheden – den næste dag kan møde på et andet arbejdsanvisningssted. Er han ligefrem så gal i hovedet på den virksomhed, han er kommet på, er hans tab ved at forlade arbejdet jo alene de 300 kr. minus skat. Det almindelige for den ordentlige arbejder og den ordentlige virksomhed vil vel være, at når man har en dags tid til at se hinanden an i, vil man blive så glade for kontakten, at den pågældende vil komme ind i virksomhedens almindelige arbejdsstyrke – eventuelt efter en periode, hvor han kommer til at høre til reserverarbejdsstyrken. Der vil altså ligge en god portion arbejdsløshedsbekæmpende politik for kommunen i at vælge at gøre brug af udliciteringsmuligheden.

I forbindelse med drøftelsen af at skaffe de private virksomheder arbejdskraft ad denne vej må det erindres, at staten – uden at betale herfor – pålægger virksomhederne en lang række merarbejder. For eksempel i kraft af lovene om forureningsbekæmpelse, arbejderbeskyttelse og alskens krav om udfyldelser af skemaer og blanketter. Kommunerne må selvsagt tilstræbe, at efterspørgsel fra privatfirmaers side fortrinsvis efterkommes fra de virksomheder, der byder kommunen det højeste beløb. Den udlicitering, der herefter finder sted, vil næppe i noget som helst nævneværdigt omfang være samfundsmæssigt uønskværdig, men

kan bidrage til en konkurrencestyrkelse, der på længere sigt øger den normale beskæftigelse.

Ejheller vil udlicitering – som kraftigt påstået af Kaj Poulsen (for eksempel 1980–81, sp. 6554) – på nogen måde være uværdig for den arbejdssøgende. I så henseende er gældende arbejdsformidlingssystem langt værre med 5 ugers karantæne, hvis den anviste ikke varigt bliver på arbejdspladsen.

Udlicitering til lavere sats end dagpengebeløbet vil rejse problemer om kommunens skatteyderfinansierede konkurrenceforvridende infiltration i erhvervslivet. Opståede tvistigheder om disse som om andre spørgsmål afgøres om fornødent – konkret eller generelt – i medfør af § 4 af socialministeren under sædvanligt ansvar over for folketinget.

Den, som beskæftiger udliciteret arbejdskraft, er naturligvis ikke »arbejdsgiver« i forhold til de forskellige love om sygeløn, arbejdsskadeforsikringspligt, ATP, ferieløn osv.

Det fremhæves, at der alene er tale om pligt for den enkelte til at stille 8 timer til rådighed for det offentlige, men at lovteksten ikke hindrer, at kommunen i enkelte tilfælde giver en eller flere af de fremmødte fri efter kortere tids forløb. Bortset fra katastrofesituationer vil det nok være rigtigt af kommunen at nøjes med 5 timer, når den eneste mulighed, kommunen den pågældende dag giver den dagpengesøgende, ligger sådan, at mindst 2 timer af arbejdet lægges før kl. 6 morgen eller efter kl. 19 om aftenen. Den omstændighed, at kommunen ikke er pligtig til at beskæftige de interesserede, vil for eksempel også kunne få betydning, hvis der på enkelte dage pludselig kommer uventet stor tilstrømning.

Forslagsstillerne har overvejet at indarbejde regler for personer, der søger deltidsbeskæftigelse. For eksempel gående på, at en person kunne meddele, at hun eller han kun ville have kvart-, halv- eller trefjerdedelsdagpengebeløbet mod kun at stille sin arbejdskraft til rådighed i 2, 4 eller 6 timer. Man er imidlertid meget tilbage for på nuværende tidspunkt at foreslå en sådan gevækst på nyordningen. Lad os først se, hvilket omfang den får for fuldtidsfolk, og få klaret de praktiske tilrettelæggelsesproblemer for dem.

Det siger sig selv, at det vil være aldeles med urette, når det bliver påstået af kommunister og andre med manglende indblik i samfundsøkonomiske sammenhænge, at lovforslaget går ud på, at de, der nu gør rent på skolerne, arbejder på bibliotekerne osv. bliver arbejdsløse og derfor reelt skal gøre det samme arbejde for mindre løn. Fejltenkningen i så henseende beror på, at de pågældende

kredse aldrig har forstået, at arbejde skaber arbejde, og ledighed skaber ledighed – at der med andre ord ikke i Danmark er en bestemt portion arbejde og kun den, der skal udføres. Det er tvingende nødvendigt i den nuværende valutasituation, at flest muligt kommer ud i produktivt arbejde i betalingsbalanceerhvervene, se f.eks. Fremskridt 1980-9 side 7 og 1980-3 side 10 f. Danske virksomheder skal fremstille tilstrækkeligt til at standse gældsætningsforblødnings, producere nok til at tilbagebetale, hvad udygtigt styre har påpraktet os af valutaunderskud, og derudover sikre et stort og stigende dansk forbrug.

Efter at vi i 22 år ikke har produceret nok til at dække vort eget forbrug, så vi derfor har tæret på udlændets produktion, må vi nu til at producere mere for at tilbagebetale den opståede gæld med rente og rentes rente.

Når socialdemokratiet udformer såkaldte beskæftigelsesforanstaltninger, er partiet belastet af fordomme om, at der skal være tale om »nyt« arbejde og ikke om noget, der ellers ville blive udført. Dette er ikke blot en i praksis uigennemførlig tankegang, men afslører også ukendskab til de samfundsøkonomiske sammenhænge. Arbejde, der bliver udført, skaber mere – og ikke mindre arbejde andetsteds i systemet. Derfor stiller nærværende lovforslag ikke tilsvarende krav. Man undgår altså helt Lunderskovs-problematikken.

Det offentlige skal lægge beslag på så lidt som muligt af det egentlige arbejdslivs arbejdskraft. Jo billigere det offentlige får sine arbejdsopgaver udført, des mindre skattetryk på produktionslivet, og jo mere priskonkurrencedygtigt bliver det internationalt. I samfundets nuværende udviklingsfase er der i ganske særlig grad brug for, at stabil, dygtig arbejdskraft overføres fra den offentlige til den private sektor. Det skyldes for det første, at de seneste 22 års politik – som nærmere dokumenteret i forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en parlamentarisk kommission i henhold til grundlovens § 51 vedrørende de samfundsøkonomiske virkninger af den offentlige sektors lønføring m.v. (se Folketingstidende 1975–76, forhandlingerne sp. 5551 og 8272 samt tillæg A sp. 3795 og Fremskridt 1976-6 side 12) – i for høj grad har begunstiget offentlig ansættelse og derfor hidført, at der er fremkommet en ubalance til skade for produktionslivet. For det andet beror det på, at en af hovedtruslerne mod Danmark for tiden er valutagældsætningen, hvorfor der er særlig grund til at omrokere på arbejdskraften, så stærkere kræfter sættes ind i betalingsbalanceerhvervene. Selvfølgelig har det valutaforblødnende Danmark ikke råd til

at undvære produktionsindsatsen fra de mange registreret arbejdsløse eller hvem som helst ellers, der for én dag eller for en kortere eller længere periode er villig til at give en hånd med for at skabe et rigere og mindre gældstynget Danmark.

Og det arbejde, som skal udføres, skal være fornuftigt. Af hensyn til samfundsøkonomien. Men skam også af hensyn til de arbejdende: For to tusind år siden satte den romerske kejser sine arbejdsløse legionærer til at grave huller i Marsmarken og fylde dem op igen. Men den metode kan Danmark anno 1982 ikke tillade sig.

De egoistinteresseorganisationer, som vil protestere vildt mod lovforslaget, skal have svaret: Det er nu engang ikke jeres sag at afskaffe arbejdsløshed, valutagæld, brandskatning, højrente og andre samfundsonder. Det er folketingets. Og når folketinget har arbejdsopgaven, må folketinget også benytte sig af det nødvendige værktøj til opgavens løsning.

Forhåbentlig vil det hurtigt lykkes at få vedtaget »Redningsplanen for Danmark« (november 1981), så den nuværende arbejdsløshed fjernes. Meget hurtigt vil klientellet for den foreslåede ordning derved få et helt andet præg end de nuværende arbejdsløse. De vil finde deres plads i de mange ledige job i erhvervslivet, og dagpengemodtagerne vil fortrinsvis blive husmødre, studerende m.fl., der i kortere perioder gerne vil have et supplement til at klare dagen og vejen. Dette er en fordel for de pågældende, men skam også for det offentlige, som får udført mange hverv langt billigere end nu. Samfundsøkonomisk sker der så det, at mange af dem, der ellers ville være ansat i stat eller kommune, kommer til at arbejde i det private erhvervsliv, hvis indsats er krumtappen til klarlægning af de store vanskeligheder, landet er ført ud i af en årelang dårlig politisk ledelse.

I agitationen mod lovforslaget vil muligt blive anført, at der vil ske en udvidelse af den offentlige sektor. Dette er ikke rigtigt for så vidt angår dem, der ellers ville få arbejdsløshedsdagpenge. De er i virkeligheden også nu ansat i den offentlige sektor. Blot med den for samfundet så bekestellige forpligtelse, at de ikke må bestille noget. Andre, der gør brug af dagpengeretten, vil ikke øge den offentlige sektor, for så vidt de udliciteres til private virksomheder. Benyttes de til arbejde for det offentlige, beror de samfundsøkonomiske virkninger heraf på, hvorvidt arbejdet tilrettelægges sådan, at den samfundsmæssige værdi af arbejdsindsatsen kommer til at overstige dagpengebeløbet. I øjeblikket er personalenormeringen hos stat og kommune baseret på, at man skal kunne klare spidsbelast-

ningsperioder og uger, hvor fraværet til kurser, sygdom, tjenesterejser osv. overstiger det normale. I fremtiden kan disse mål for medarbejdertallet mange steder nedsættes, fordi der vil være en reserve. Og på mange offentlige arbejdspladser deles det mere ukvalificerede idiotarbejde ud over de fastansatte. Det kan nu klares af 300-kroners-folkene, så antallet af fast ansatte også af den grund kan nedsættes.

Samfundsproblemerne løses alene ved en massiv styrkelse af produktionssektoren. Men det forudsætter, at det offentlige løser sine opgaver ved at beslaglægge så få af de til rådighed stående ressourcer som overhovedet muligt.

Til § 2, 2. pkt.

Inden for bestemmelsens minimumskrav afgør kommunen (jfr. § 4, 1. pkt.), hvor mange arbejdssteder der skal være til rådighed. Hvis dette ikke støder an mod praktisk og økonomisk tilrettelæggelse, vil det være godt, om der kommer mødesteder geografisk spredt ud over kommunen og nogle mødetider, der begynder på helt andre tidspunkter af døgnet end klokken 7. Herved vil de dagpengesøgendes muligheder og bekvemmelighed kunne øges. Der er intet til hinder for, at den enkelte inden for døgnet møder op flere gange – i samme eller forskellige kommuner – og herigennem indtjener flere gange 300 kr. Da der hver gang vil være tale om et nyt arbejdsforhold, vil dette ikke nødvendiggøre nogen ændring af 11 timers-reglen, der imidlertid bør modificeres kraftigt af helt andre grunde.

Der er ret, men ikke pligt for den enkelte kommune til også at udbyde dagpengetilbud på lørdage, søndage og helligdage.

Til § 3, 1. pkt.

Fremskridtspartiet lægger i arbejdsløshedssagen – som i pensionslovgivningen – vægt på, at skatteyderfinansierede udbetalinger udgør det samme beløb for alle. Blandt den nuværende ordnings utiltalende træk hører, at den, der i forvejen har været velaflagt, også skal have flere penge, når arbejdsløshed indtræder. Han har jo endda haft bedre mulighed end den lavtlønnede for at inddække eventuelle merbehov ved at tegne frivillig arbejdsløshedsforsikring. Den i 1970 indførte 90 pct.-reglen har voldt megen ulighed for loven og megen samfundsmæssig skade ved at gøre det direkte frastødende for den, der – måske midlertidigt – har kunnet sælge sin arbejdskraft til en høj pris,

at gå i arbejde til en lavere løn, fordi forholdene har udviklet sig sådan, at den særlig høje tarif nu ikke længere var opnåelig for ham.

Derimod kunne man ud fra sociale betragtninger tænke sig dagpengesatsen gradueret efter forsørgerforhold. Man kunne for eksempel sætte en lavere sats for personer i den alder, hvor man normalt ikke er familieforsørger, eller yde børnetillæg. Sådanne gradueringer vil imidlertid i mangfoldige tilfælde komme til at ramme individuelt uretfærdigt, og de vil avle krav om en række millimeterreguleringer, som vil komplicere systemets administration og almene forståelighed. Derfor må det foretrækkes at sætte en ret lav almindelig sats og så (jfr. § 6) henvise den, der ikke kan klare sig for beløbet til den individuelle sagsbehandling, som den sociale bistandsadministration er indrettet på at klare.

Skal Danmark komme ud af sin folketingskabetekrise, er det – som bl.a. påvist side 6–7 i Fremskridt 1976-19 – nødvendigt, at det kan betale sig at få normalt arbejde på det nytteførende private arbejdsmarked. Derfor må der være større afstand end nu mellem, hvad man får ud af sådant arbejde, og hvad man kan opnå af statspenge ved at være arbejdsløs.

Når et arbejdsløst ægtepar i 1982 får eksempelvis 190.000 kr. i understøttelse, fører det til spændinger i forhold til dem, der – som lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende – opnår væsentlig mindre indtægt ved at pukke dag ud og dag ind.

De nuværende arbejdsløshedsdagpengesatser er så høje, at de sætter skel mellem befolkningsgrupper. De baseres på medlemskab af arbejdsløsheds-kasser. Det er på længere sigt helt uholdbart, at skatteyderne betaler 3–4 gange så meget til et arbejdsløst ægtepar som for eksempel til et pensionistægtepar eller til uddannelsessøgende kærester.

Arbejdsdirektør Kaj Westergård skrev i oktober 1980 i Danmarks Amtsråd: »Den nidkære administration opretholdes »for et princip skyld«. Princippet er, at uforskyldt arbejdsløshed skal kompenseres med væsentligt højere ydelser end uddannelsesstøtte«.

Ritt Bjerregaard formulerede tankegangen på side 78 i bogen »Strid«:

»Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end studerende, selv på højeste uddannelsesstøtte.

Det kan bedre betale sig at være arbejdsløs end at få folke- eller invalidepension.

Det at melde sig som arbejdsløs giver en ellers hjemmegående husmoder indtægter, der ellers ville ligge uden for hendes rækkevidde.«

I Berlingske Tidende for den 14. september 1981 illustrerer Frank Dahlgaard søgningen hen, hvor statsskattemalkningen er givtigst, med følgende eksempler:

»1. Hr. Jensen er 60 år og ansat i et firma. Han har længe haft besvær med sin dårlige ryg og er i realiteten ikke længere arbejdsfør, men hans kolleger på arbejdspladsen tager hensyn til ham. Så går firmaet konkurs, og Jensen står pludselig som arbejdsløs. Jensen ved, at han ikke har en chance for at få et nyt job, og han har også en sikker fornemmelse af, at han kunne søge og opnå folkepension eller måske invalidepension. Disse socialydelser er imidlertid klart lavere end ledighedsdagpengene. Derfor forbliver Jensen ledig til trods for, at han ikke mere reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

2. Fru Petersen er netop blevet fyret fra sit job, fordi firmaet har afsætningsvanskeligheder. Hun er student og benytter sin arbejdsløshed til at genoptage sine gamle studier, som hun i sin tid opgav. Efterhånden går studierne fint, og fru Petersen agter nu at fuldføre uddannelsen. I realiteten står hun ikke længere til rådighed for arbejdsmarkedet, men hun kører videre på ledighedsdagpenge. De er nemlig næsten tre gange så store som den maksimale stipendiestøtte.

3. Fru Johansen arbejder på deltid på en fabrik. I en kortere periode går det firmaet så godt, at fru Johansen og hendes kolleger bliver bedt om at arbejde på fuldtid, og det accepterer de. Da fru Johansen og hendes kolleger igen skal på deltid, står de imidlertid som fuldtidsforsikrede og er pludselig berettiget til supplerende dagpenge. Fristelsen er for stor. Fru Johansen og kollegerne har igen deres ønskede deltidsjob, men nu til næsten fuldtidsløn.

4. Hr. Knudsen har en købmandsforretning. Han er netop fyldt 50 år og kunne godt tænke sig at blive førtidspensioneret og nyde tilværelsen og friheden. Han skynder sig derfor at melde sig ind i én af de to nyoprettede arbejdsløsheds-kasser for selvstændige næringsdrivende. Ikke fordi Knudsen frygter at blive arbejdsløs, men fordi ti års medlemskab af en A-kasse er adgangsbilletten til verdens bedste førtidspensions-ordning: efterlønnen.

Når Knudsen fylder 60 år, sælger han butikken og går på efterløn. Ydelses-niveauet i dag er over 1.000 kr. pr. uge (efter skat) i de første 2½ år. Derefter 80 pct. heraf i de følgende to år, og herefter 60 pct. af beløbet indtil overgangen til folkepension.

Knudsen har planer om at supplere sin efterløn med lidt håndværkerarbejde for sin gamle kunde-

kreds. Knudsen er nemlig ferm på fingrene. Ganske vist tillader efterlønsordningen kun arbejde i 200 timer årligt, men hvem kan egentlig kontrollere, om denne grænse overholdes? I øvrigt regner Knudsen med at afregne en del af sin fremtidige bi-indtægt uden at blande myndighederne ind i det.

5. Hr. Poulsen driver et firma med 20 ansatte, men salget går rigtig sløjt på grund af krisen og regeringens trusler om nye afgiftsforhøjelser. Poulsen tilbyder derfor sine medarbejdere at blive hjemsendt i én måned på dagpenge. Derefter kan alle vende tilbage til deres gamle job igen.

Medarbejderne accepterer og de fleste er lykkelige for en hel måneds ekstra ferie til fuld dagpengesats. Ingen af dem står til rådighed for arbejdsmarkedet, og Poulsen er glad for, at dagpengesystemet kan finansiere hans medarbejdere og give firmaet et pusterum, mens lagrene nedbringes.«

Kelvin Lindemann fortalte i Jyllands-Posten den 28. december 1980: »Den sandfærdige historie om en kvindelig dansk tandlæge, der var ansat i statens tjeneste. Hun havde fornuftigt valgt at gå på deltid, arbejdede kun 29 timer om ugen i stedet for 40. Hendes løn på deltidsarbejde var 240.000 kr. om året. Men samtidig fik hun arbejdsløshedsunderstøttelse for de 11 ugentlige timer, hun valgte at holde fri. Det gav 30.000 kr. fra arbejdsløsheds-kassen.«

Fjernes disse og en række lignende urimeligheder, fordamper folketingets nuværende ulyst til at føre den nødvendige politik for, at sunde arbejdspladser skyder frem i tilstrækkelig mængde.

Når afstanden bedømmes, skal man naturligvis – som altid når der er tale om, hvad der opnås af løn og anden indtægt – hense til de rester, der netto er tilbage efter kildeskattetræk m.v. Det er aldeles fundamentalt, at man i debatten ophører med at sammenblande dette begreb med den lønudgift, der er redegjort for foran i første afsnit af bemærkningerne til lovforslagets § 1. Da VKR-regeringen i 1969–70 gennemførte den nugældende arbejdsløshedsunderstøttelseslovs hovedprincipper, var den overhovedet ikke opmærksom på indkomstskatteeffekten. I 1930'erne (hvis erfaringer man ensidigt benyttede) spillede denne skat jo ingen mærkbar rolle for arbejderklassen – hverken til at formindske toppen af indkomsten kraftigt eller til at motivere til måneskinsarbejde med arbejdsløshedsunderstøttelsen som skalkeskjulalibi over for nysgerrige og pågående skattevæsener (og momsadministratorer).

Sammenholdt med de lande, vort erhvervsliv har som hovedkonkurrenter, ligger det danske ar-

bejdsløshedsdagpengeniveau meget højt – og afstanden til, hvad man får i posen ved at gå på arbejde, er forholdsvist beskednen i Danmark.

Bruttodagpengebeløbet er steget mere i de sidste år end den gennemsnitlige timeløn. Gennemsnitsarbejdslønnen steg således fra 39.500 kr. i 1970 til 102.600 kr. i 1979, eller med 180 pct. Men procenten var 202 for højeste arbejdsløshedsdagpengesats (fra 25.001 kr. til 76.685 kr.). I oktober 1980 lå satsen på 40,35 kr. i timen eller 6,2 pct. højere end året før. Og fra 1. oktober 1981 er beløbet blevet 45,45 kr. I 1968 var den gennemsnitlige arbejdsløshedsunderstøttelse 38 pct. af gennemsnitlig lønarbejderløn. Da VKR-regeringen tiltrådte, var procenten steget til 57. Men i 1971, 2. halvår, var den 64,6 pct., i 1975, 1. halvår, 70,1 pct. og derefter i de følgende halvår 73,1 pct. og 75,2 pct. Siden da er den faldet til ca. 64 pct.

Den progressive beskatning, socialindkomstregler og masser af andre lovforanstaltninger har, når de lægges sammen, yderligere bidraget væsentligt til at nivellere det reelle vederlag, som er ydet til de folk, der påtager sig det besvær, de omkostninger og den handlefrihedsindskrænkning, som er forbundet med at gå på arbejde. Lovmodelrådets årsberetning fra januar 1981 gav taleksempler på, hvordan det gik med øget boligsikring, opnåelse af daginstitutionsfripladser, højere børnetilskud osv. for familier, hvor arbejdsløshed indtrådte.

Arbejdsløshedslovgivningen må indrettes, så den giver de arbejdsløse en kraftig motivation til at komme i beskæftigelse – også selv om det arbejde, de kan få, med hensyn til fag, arbejdssted, aflønning og andre forhold, langt fra er så bekvemt som det, de kunne ønske, og det, de tidligere har været vant til.

Heri ligger selvsagt ikke antydning af angreb mod de arbejdsløse. Men som Poul H. Møller fra kristeligt folkeparti så rigtigt sagde det i folketinget 12. februar 1981 (sp. 6581):

»Når en ledig vægrer sig ved at tage imod et anvist arbejde, der måske betyder, at han skal stå op en surkold vintermorgen kl. 5 for at begive sig lang vej til arbejdspladsen, betale transportomkostninger, slide og tilsnarve sit arbejdstøj osv. for måske, når ugen er til ende og skatten har taget, hvad den skal have, at have 50 kr. mere end kammeraten, der kan blive liggende hjemme under sin lune dyne, indtil det passer ham at stå op, i kraft af sine dagpenge.

Hvem skal man bebrejde i et sådant tilfælde? Det er i hvert fald et usundt samfund, hvor det ikke kan betale sig at tage imod et stykke arbejde.«

Tankegangen belyses også – med de nyere beløbstal – af Lawaetz i Fremskridt 1981-30 side 1.

Den for lille afstand kan ikke formindskes ved forhøjelse af arbejdslønningernes bruttoløb. Dette ville nemlig gøre erhvervslivet endnu mere konkurrenceudgygt og dermed forøge arbejdsløsheden. Ej heller kan det ske ved massiv nedsættelse af pengeunderstøttelsens størrelse, fordi det vil slå manges levemåde i stykker, som det så brutalt skete i 1930'erne.

Tilbage er at opdage, at afstanden ikke blot er den pengebeløbsmæssige difference, men også består i, at den, der går på arbejde på sin arbejdsplads og med transporten frem og tilbage til den, trættes en halv snes af dagens bedste timer, som den arbejdsløse har til eget brug. Det er denne særdeles væsentlige – men i den almindelige debat alt for upåagtede – del af forskellen, som lovforslaget først og fremmest sætter ind imod.

Om lovforslaget så har ramt det rette beløb med 300 kr., er det enkeltpunkt, som har voldt størst usikkerhed for forslagsstillerne. Disse vil derfor meget vel kunne forstå, hvis nyt materiale, som kommer frem ved folketingsbehandlingen af lovforslaget, skulle resultere i, at beløbet bliver lavere eller højere. Ved dets fastlæggelse skal selvsagt ikke blot tages hensyn til lønniveauet. Det må også afpasses efter andre socialpolitiske ydelser.

Dagpengebeløbet på 300 kr. er fastsat på grundlag af nuværende indkomstskattetryk og må reguleres, efterhånden som den af fremskridtspartiet foreslåede indkomstskatteafvikling skrider frem.

Endvidere kan det være, at folketinget efter en periode vil regulere beløbet på grundlag af de erfaringer, man indhenter med ordningen, herunder om tilstrømningen til dagpengesats 300 kr. bliver stor eller lille sammenholdt med de arbejdsopgaver, man i praksis med fornuft kan få udført. Med den økonomiske knibe, Danmark er ved at komme ud i, skal der nemlig gerne for samfundet være sund økonomi i differencen mellem de arbejdsydelse, der opnås i medfør af § 2, og de skatteyderbetalte dagpengeudgifter.

Det fremhæves, at de 300 kr. udgør, hvad alle uden videre har krav på, men for eksempel den arbejdsløshedsforsikrede får mere, jfr. § 5, 2. pkt., og § 7, stk. 2, 2. pkt. Derfor må der ved afgørelsen af, hvor stort beløbet skal være, anlægges en vurdering med henblik på dem inden for kredsen – jfr. foran under § 1 – som bør ligge i laveste beløbsramme. Så længe folketinget stadig påtvinger titusindvis af medmennesker, at de bliver langtidsarbejdsløse uden egen skyld, vil der selvsagt være tale om, at mangfoldigt af disse skal have yderli-

gere beløb fra det offentlige, jfr. lovforslagets § 6. En sammenligning af de 300 kr. med de nugældende dagpengebeløb er derfor ikke sagligt tilbørlig. Tværtimod er det en af hovederfaringerne fra det nugældende system, at man bør være overmåde forsigtig med at skrue det beløb, som man automatisk har lovbestemt krav på, for højt op.

Dertil kommer, at en væsentlig del af dagpengeudsættelsen modsvares af mindsket indkomstskat. Herved skal selvsagt ikke blot henses til forskuds-trækket, men også til restskattebetalingen. For arbejdsløshedsdagpenge udbetalt siden 1977 er forskellen på slutskat og foreløbig skat jo blevet forøget, fordi bekendtgørelse nr. 396 af 29. juli 1976 gav den enkelte arbejdsløse adskillige muligheder for at vælge mellem, hvordan skattetrækket skal beregnes. Typisk er nok valgt den for vedkommende i første omgang billigste (standardtræk eller træk efter bi- eller hovedkort (eventuelt frikort)). Med nyordningen går man over til en enhedsordning. Vedtages ikke andet, bliver det sådan, at skattetræk i arbejdsløshedsdagpenge sker efter samme regler for lønbeløb (skattekort afleveres tidligt på 8 timers arbejdsdagen, så nettodagpengebeløbet ligger klar til udbetaling ved arbejdsdagens slutning).

Skattelovgivningsmæssigt kan overvejes, om det administrativt må foretrækkes, at der arbejdes med en enhedsbruttotrækprocent, og om dette tilmed vil føles som en fordel for dagpengemodtagernes flertal og begrænse frikortindehavernes tiltrækning af ordningen. For eksempel kunne procenten være 40, så udbetalingsbeløbet i alle tilfælde blev 180 kr. I så fald må tillige tages stilling til, om den valgte trækprocent skal være foreløbig, definitiv eller i nogle tilfælde det ene og i andre det andet.

Dagpengebeløbene skal ikke udløse feriepenge, ATP-beløb, tilskud til uddannelsesfond eller andre løntillæg, som man kender det på det almindelige arbejdsmarked. (Se oversigt i Fremskridt 1981-34 side 7).

Under den nuværende daginstitutionerordning er der nok mange mødre, der ellers ville passe deres børn hjemme, som ville foretrække at få dagpenge ifølge lovforslaget. Dette problem må imidlertid klares via en reform på daginstitutionområdet, der jo under alle omstændigheder trænger hårdt til ændringer.

Dagpengeudbetalingen kræver, at arbejdet er udført »tilfredsstillende«.

Skal man have sin dagløn udbetalt, skal man også have udført sit arbejde ordentligt. Arbejdssabotører fortjener ikke dagpenge. Selvfølgelig vil der være betænkning på, om det er rimeligt – uden stor administration –

hjælpe gevaldigt til, at rødder, som kun er ude på at lave ballade, lader være med at melde sig til ordningen.

Den, som under de 8 timers beskæftigelse undrager sig en rimelig andel af den samlede arbejdsbyrde, viser sig groft vrangvillig eller bevidst søger at sabotere de andres arbejdsindsats, må bortvises på stedet og fortaber derved retten til dagpengebeløbet. Den stedlige kommunale arbejdsleder må her have en bred skønsmargen.

Selvfølgelig kan der komme til at foreligge enkelttilfælde, hvor den enkelte synes, at han er blevet uretfærdigt behandlet ved at miste sine 300 kr. (÷ skat). Ved helt åbenbare magtmisbrug vil han kunne få medhold i en klage til arbejdslederens overordnede, men det sædvanlige vil nok være, at han næste gang, han vil gøre brug af ordningen, vil strenges sig meget mere an og/eller stille sig til rådighed for en anden kommune.

Et af modstykkerne til de små ulemper, der bliver tilbage, er, at loven kan udformes helt uden strafbestemmelser og karantæneregler m.v. Og dette er oplagt en langt større fordel.

Til § 3, 2. pkt.

De 300 kr. er baseret på den forventede pengeværdi i maj 1983. Fra 1. juli 1983 og derefter med virkning fra hvert kvartals begyndelse reguleres beløbet. Lovteksten har ikke fastsat detaljerede regler for, hvordan dette skal ske. Skulle socialministeren løbe grasset, kan hun (han) jo drages til ansvar for folketingsflertallet. Det er tilrådeligt, at dagpengesatsen altid bliver et med 10 deleligt beløb (indføres fast skattetrækprocent, er det netto-beløbet, som må opfylde det vilkår).

Hvis der på ny bliver fusetket med pristalsordningen, så dyrtidsreguleringen yderligere undergraves, må tilvarende begrænsninger indføres på dagpengeområdet for at undgå udhuling af afstanden mellem lønindtægt og de dagpengebeløb, der træder i stedet herfor.

Til § 4

I forhold til de arbejdsløse må administrationen selvfølgelig ske lokalt. Under de nuværende forhold er den mindst uegnede administrationsenhed kommunernes socialforvaltninger. De kommer jo også ind i helhedsbilledet i § 6-sagerne.

Administrationen skal være enkel og lidet ressourcekrævende.

Den skal tage udgangspunkt i, at vi alle er forsynede med et personnummer. Når man for ek-

sempel vil udtage bestemte aldersgrupper til bestemte opgaver, kan man jo bare opslå, at inden for bestemte talområder i personnumre møder man på et angivet sted til angiven tid.

Mange virksomheder i den private sektor, der vil have orden i tingene, anvender »stempelure« for at kontrollere, om den enkelte i det hele taget er mødt op. Den kendsgerning, at vi har EDB, personnumre og mange forskellige typer stempelure, indebærer jo, at et kort med et personnummer påført ved indstik i afstemplingsapparatet kan notere til EDB, at den pågældende har været ved kontrolstedet det pågældende klokkeslæt en given dato. Hvis det offentlige den dag så ikke har noget at sætte visse grupper til, kan det ved opslag være meddelt, hvilke personnummergrupper som blot kan gå hjem igen, når de har fået deres penge.

Når man tænker sig, at lovforslaget måske vil medføre genskabelse af de lange køer ved kontrolstederne, er dette helt fejlagtigt. Større kommuner må naturligvis have flere mødesteder forsynet med apparatur for indstempling og EDB-styring af udbetalinger.

Udgifterne må imidlertid afholdes statsligt. Det kan ikke være rigtigt, at borgerne i et område, der rammes af en særlig arbejdsløshed, oven i denne ulykke også skal have specielt forhøjede skatter. Dertil kommer, at man herigennem undgår nidkærhed med, om en arbejdsløs går til sin egen hjemkommunes socialforvaltning eller til en anden kommune. Dette giver ikke blot samfundet mindre goldt administrationsarbejde, men denne smidige løsning indebærer også langt større frihed for den dagpengesøgende – han skal ikke mere udsættes for at blive udkommanderet ved at blive anvist arbejde langt fra hjemmet. Men han kan også gå på valsen og rejse rundt i landet og, når han trænger til penge, tage dagpengearbejde, hvor han nu er. Er han på ferie ved kysten eller på besøg hos kæresten på Fyn eller til fodboldkamp i Esbjerg, kan han frit tage arbejde dér, selv om han normalt bor i København.

Modstykket hertil er imidlertid, at staten også må påse, at udbegrundet forskelsbehandling ikke opstår mellem kommunerne, for eksempel i retning af prøjserdisciplinovergreb over for de arbejdsløse eller lemfældighed med ikke at finde beskæftigelse til det store flertal af dem, der melder sig som arbejdsløse, eller indlæggelse af dem som elever på tvivlsomme kurser.

Ved at gøre socialministeren til højeste myndighed sikres også, at det reelt er folketingets flertal, der bestemmer.

Til § 5

Arbejdsløhedskasserne administrerer nu herved 2 milliarder skatteyderkroner hver evig eneste måned, se f.eks. Fremskridt 1981-41 side 8. Herved har den faktiske udvikling aldeles sprængt forudsætninger og baggrund for A-kasserne.

Nærværende lovforslags § 5 giver arbejdsløhedskasserne deres fulde frihed tilbage. De skal på ny være rent private medlemsforeninger og ikke mere på nogen måde være underkastet statsapparatets kontrol. Dette vil på mange måder frembyde fordele, såvel i forholdet til medlemmerne, hvor kasserne genvinder en klar stilling, som for det offentlige, der ikke mere infiltreres af et organ, hvis eksistensgrundlag er at varetage særinteresser. Set på lidt længere sigt er arbejdsløhedskasserne ved at grave deres egne grave: I Aukensamfundet bliver de overflødige blindtarme uden modstandskraft mod at komme til at lide sygekassernes forsmædelige skæbne. Det var da muligvis ganske fornuftigt, at Rigsdagen i 1907 indførte offentlige tilskud til de 34 daværende små arbejdsløhedskasser, som fagforeningerne havde oprettet som private initiativer. Men arbejderens formåen er nu så langt større end dengang, og efter at VKR-regeringen udbyggede ordningen ud i det groteske, kan 1982-lovgiverne ikke længere hvile på 1907-palmerne.

Blandt de mange løgnagtige oplysninger, der er tilgået offentligheden om indholdet af nærværende forslag, har også været, at fremskridtspartiet vil tage de penge fra de arbejdsløse, som de selv har betalt til arbejdsløhedsforsikring. Det vil vi ikke. Det fremgår udtrykkeligt af § 5, 2. pkt., at de arbejdsløse i tillæg til de 300 kr. får betalt alt, hvad deres egen arbejdsløhedsforsikring kan give dem. Uden noget som helst samordningsfradrag eller afkortning af anden art.

På frivillig basis, hvori statspenge ikke er indblandet, skal enhver kunne sikre sig de løntabsforsikringsbeløb, han ønsker, og få anvist arbejde de steder, han foretrækker. Enhver vil kunne selvforsikre sig til en hvilken som helst takst: den enkelte kan gøre det i forsikringselskab eller i den organisation, vedkommende foretrækker, uden at grundtaksten på de 300 kr. daglig herved anfægtes eller underkendes.

Ved § 5 fjernes derhos den for skatteyderne så bekostelige og for arbejdsmarkedet ulykkelige statslige arbejdsformidlingsindretning, der blev skrivebordsudtænkt for en halv snes år siden, men som jo i praksis har vist sig at være en rigtig dårlig idé. Embedsmandsledede statskontorer og levende

arbejdspladser er to forskellige verdener. De forenes aldrig til en lykkebringende helhed. Medlemmerne går mere trygt til deres egen fagforening, end de færdes på arbejdsformidlingens linoleumsgulve.

Rent praktisk vil det nok blive LO-bevægelsen, der bliver drivkraften på disse områder, men monopoler skal fagforeningerne ikke have. Kan forsikringsselskaber, vikarbureauer eller andre konkurrenter effektivt, skal de også have lov til det. På den måde opnås de bedst mulige betingelser for arbejdskraften uden spild af unødige samfundssressourcer. I øjeblikket beslaglægger det mægtige administrationsapparat, som omhandles i gældende lovs §§ 1-23 og 98-100 a, adskillig mere arbejdskraft med væsentlig dårligere resultater, end hvad der kan forventes, når disse offentlige stillinger nedlægges.

Til § 6

Den hårdtbelastede forsøger med mange børn og uden mulighed for at skaffe sig billig bolig skal selvsagt have væsentlig mere end 300 kr. udbetalt fra det offentlige i en arbejdsløhedsperiode. Graderet efter trang falder tillægsbetalingsbeløbet så til 0 kr. for velstillede enlige og adskillige andre. Opgaverne må klares inden for den gældende sociale bistandslovs rammer. Disse må forventes ændret meget efter de erfaringer, som er invundet, siden den sociale bistandslov trådte i kraft den 1. april 1976, jfr. Fremskridt 1976-14, side 10 (sociale sikringsvægter).

Til § 7, stk. 1

Der skal være god tid efter folketingets vedtagelse af lovforslaget, før nyordningen iværksættes, så der kan ske grundig forberedelse af detaljerne omkring den praktiske gennemførelse.

Ikrafttræden vil ikke være hensigtsmæssig i den periode, hvor arbejdsmarkedets følelser og kræfter står på højkant i almindelige overenskomstforhandlinger. En torsdag er fundet velegnet til ikrafttrædelsesdag, fordi der så kommer 2 dages erfaringer, ud fra hvilke der kan småjusteres i weekenden. Af alle torsdage er herefter Danmarks befrielsesdag den bedste til dette typiske stykke lovgivning til fremme af den personlige menneskefrihed.

I indkøringsfasen for den nye ordning vil det nok være sådan, at der må gøres brug af, at kommunen ikke behøver beskæftige alle. Måske vil en kommune i den første tid foretrække kun at beskæftige folk under en vis alder og lade de ældre

gå hjem med det samme med deres penge, og så vil man gradvis forhøje aldersgrænsen. Alt efter de foreliggende arbejdsmuligheder (og vurderingen af, hvorvidt overgangsordninger misbruges) kan der også tænkes andre former for opdelinger i den enkelte kommune af, hvordan – og hvor hurtigt – man kommer i gang. Eksempelvis vil man måske i flere kommuner finde det sundt og rigtigt først at bruge kræfterne til at få folk i arbejde, som særlig længe har været arbejdsløse, og så trinvis få flere og flere i beskæftigelse med de af nærværende lovforslag omfattede arbejder.

Selv om dette vil lette indarbejdningen af nyordningen, skal der såmænd nok med en så omfattende samfundsreform komme ballade – måske ligefrem kaos – i den første tid i adskillige kommuner. Man skal imidlertid ikke kortsynet og overfladisk i fortvivelse give op over for begyndervanskeligheder. Når erfaringerne først er indhøstede, skal det nok lykkes at få det hele til at fungere smidigt – også for eksempel på transportsiden og i forhold til fremskåffelse og betryggende opbevaring af redskaber, arbejdstøj osv.

Til § 7, stk. 2

Den gældende lov, der ophæves, fylder en snes gange så meget som den, der nu foreslås. Og mere end 98 pct. af de arbejdsløse fatter ikke størstedelen af snørklerierne i nuværende lovs over 100

paragraffer med vedhængende bekendtgørelser, cirkulærer og afgørelsessamlinger. På disse papirtigres bud bortødes hver dag tusindvis af arbejdstimer til kontrol og anden meningsstom beskæftigelse.

Vedtages lovforslaget, bliver det dog – af hensyn til EFs rådsdirektiv af 17. februar 1975 – nødvendigt at gennemføre en særskilt varselslov for større afskedigelser i stedet for §§ 23 a–g og 102 a.

Reglen i § 7, stk. 2, 2. pkt., 1. led, skyldes, at spørgsmålet om, hvordan der skal forholdes med de nuværende arbejdsgiverbidrag til arbejdsløhedskasserne, bedst afgøres pr. udløbsdagen for hovedmassen af de kollektive overenskomster.

Om efterlønsmodtagere henvises til bemærkningerne til § 2 i fremskridtsforslaget om forbedret og ensartet folkepension, L 95 af 15. januar 1980, samt til arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 3. november 1978 og indlæg fra folketingets talerstol i den forbindelse i oktober/november 1978 (sp. 807–810, 834 f, 842 f, 1703–1707, 1745–1747, 1761, 1763 f, 2007–2012, 2023–2026 og 2030–2036).

Det forventes, at vedtagelse af lovforslaget vil medføre nedlæggelse af arbejdsministeriet, jfr. herved også bemærkningerne til fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 2441–2492 til finanslovforslaget for 1982. Tempeluddrivelse af den herskende bureaukratklasse er under de nuværende forhold en stærkt beskæftigelsesfremmende foranstaltning.